

ELS PASSARELLS DEL GARROFÍ

Sentat sobre un llarg taburet, Paco Tàrrega, el *Garrofi*, dona compte d'un caliquenyo.

El *Garrofi* no està en cap *pub* que envolten l'Horta Sud, sinó enmig del camp. Al calendari, corre la segona dècada dels 2000, i Paco Tàrrega evoca la passió que, des que era un *crio*, l'ha envoltat: l'ornitologia, és a dir, el ramal de la zoologia que estudia les aus, i en particular, l'art de desplegar el cant dels passarells.

Perquè el *Garrofi* només s'ha dedicat a la criança i posterior preparació dels passarells per a fer-los cantar, al llarg de la seua extensa vida, a fer-los cantar en infinitat de concursos en la Comunitat Valenciana.

I d'Espanya, en la que va ser campió nacional en aquesta modalitat de pardalets l'any 2018.

Per les seues mans, físicament enormes, han passat canaris, carganeres i gafarrons, encara que, una vegada va deixar enrere l'eufòria d'estendre l'enfilat, que començà a practicar sota la companya del seu pare, va dedicar-se exclusivament a *treballar* amb els passarells.

Per a qui desconega què era l'enfilat, haurem d'explicar-li que l'enfilat consistia en estendre una gran xarxa a terra, abocar-li molles de pa o qualsevol cep, inclús algun dels domesticats periquitos, per cridar l'atenció de tota classe d'aus..., «pardal que vola, a la cassola», diu la dita..., i quan hi havia bona cosa de pardalets, tirar dels fils que sostenien la xarxa per tal de tancar-la i capturar quants més millor.

L'enfilat tenia dos finalitats: enxarciar pardals: uns, per al cant, els mascles; i els altres, per al papus, les femelles.

Els pares del *Garrofi* vivien al carrer Doctor Barberà, d'Alaquàs.

A la mare li deien Rosario Alfonso Barberà, que li va atorgar al *Garrofi* dos germans i dos germanes.

Son pare, Vicent Tàrrega Ros, a més de *Garrofi*, era el primer oller del poble, i tenia l'olleria al costat de casa, en la qual els perols i cassoles de fang per a cuinar l'arròs al forn descollaven entre multitud de peces.

El passarell, en castellà el «pardillo común», és una espècie d'au amb tres dits cap avant i un cap enrere; dotze plomes en la llarga cua i nou plomes en cadascuna de les seues ales.

Les seues parts externes són marrons, el calbot blanquinós i el bec gris.

A l'estiu, el mascle té també gris el cap i el pit roig, circumstància que li dona una aristocràtica vistositat.

Ni les femelles ni els joves passarells llüixen aquesta coloració roja, encara que la seua zona central amb el pit resulta llustrosa.

Encara que l'evolució del passarell ha estat constant i notable, en els mapes, potser, el passarell té tres àrees diferenciades: l'àrea de criança, al nord d'Europa; l'àrea d'ocupació permanent, a Europa central, la Península Ibèrica inclosa; i l'àrea de l'hivern, als països més al sud, tots ells, amants de Muhammad.

Recuperant el fil principal de la narració, hem de dir que la qüestió és que el *Garrofi* i el seu pare, anomenat Vicent, va començar aficionant-se a l'ornitologia mitjançant l'enfilat, que estenien per diversos pobles de l'Horta Sud.

La meitat per a reproduir i la meitat per a menjar-se'ls.

En la segona meitat, cap problema hi havia en aquella llarga postguerra. La que donava la tabarra, i ben donà, era a l'hora de la reproducció i posterior criança dels passarells.

Després, la criança i l'empapussament, tot a palet, que es diu. Una vegada naix del niu, i sense saber altra cosa del món, al pardalet se l'alimenta a palet, i amb molta

Francisco Tàrrega Alfonso, el *Garrofi*

paciència se l'alimenta en un lloc on l'ambient siga tranquil i silenciós, sense cap soroll que li contamine la seua capacitat de cantar.

I el primer refugi que va trobar el *Garrofi*, va ser un racó de l'olleria de son pare, que feia de magatzem, on va instal·lar les primeres gàbies condicionades per a menjar i beure.

Silenciós i tranquil.

– Eixa xicona ha de ser per a mi.– va vaticinar el jove Paco Tàrrega a la perruqueria de la tia Modesta, al carrer dels Benlliure, enfront just de l'únic forn que n'hi havia.

I ho va vaticinar en veure per primera vegada a Visantica, jove d'Alaquàs, que duia amassat el pa per a coure'l.

– Has sentit, Paquito?– insistia Paco Tàrrega mentre Paquito, el fill de la tia Modesta, li remullava amb brotxa i sabó les galtes per tal de mamprendre l'afaitada.

– Sí, Paco, sí... Ja li has tirat l'ull, veritat?

Així era. A més, eixa *mena* de recomanació va ser feta per la tia Modesta, la perruquera, ja que ella també pastava el pa tres vegades a la setmana i el portava al forn.

Al córrer els anys, en 1965, el *Garrofi* va contraure matrimoni amb Vicenta Garcia Campos, germana d'Encarnita i de Toni, *el paeller*, un dels empresaris més potents d'Alaquàs.

I a mesura que augmentava la seua nombrosa descendència, ja que la *parella* va tindre dos filles i tres fills, augmentava la seua dedicació i destresa cap a l'ornitologia.

Per cada concurs de pardals, passarells, verderols, carganeres, canaris, n'hi ha dos categories: la jove, és a dir, quan el pardalet està pujant i aprén a cantar, dins del primer any; i la sènior, podem dir, quan té més d'un any i el seu cant i sapiència es troba al seu esplendor.

Amb molt d'entusiasme, el *Garrofi* començà a viatjar tots els caps de setmana pels pobles de la Comunitat Valenciana, per tal d'anar refermant-se en la competició dels pardals cantors..., tot i això que el *Garrofi* treballava tota la setmana

com a representant d'unes quantes fàbriques de mobles.

I la majoria dels diumenges, per no dir tots, el *Garrofi* tornava a Alaquàs amb la cua torta, però abans de creuar el llinar de casa, es deixava la mala llet fora.

Això era perquè hi havia adoptat la filosofia de l'esport.

– Quan un equip de futbol naix, no voldràs que siga campió tot just començar, veritat?

– Això d'arribar i besar el sant...– sospirava el seu amic *Benzina*– ja no s'estila.

El silvestrisme és una modalitat recreativa-cultural que té per finalitat l'estima del cant dels pardals silvestres, la seua observació al camp i la relació amb els reclams, la seua captura, tinència i posterior alliberació en perfectes condicions d'aquells exemplars que no apunten qualitats pels concursos de cant.

Després del 4, ve el 5, i al voltant dels 60 anys, excepte guanyar trofeus comarcals i provincials, el *Garrofi* encara no hi havia fet cap empremta en la història de l'ornitologia.

Aleshores, el seu amic *Benzina* va tindre notícia que, en la part oriental d'Andalusia, a l'estrenada dècada dels 2000, les femelles dels passarells estaven fent furor amb la construcció dels seus nius. I que una onada d'ous portaven un ADN especial per al cant.

Però per aconseguir un niu amb ous d'eixa qualitat, calia rascar-se la butxaca.

I cap allà se'n van anar el *Garrofi* i *Benzina*, en el *Volkswagen* del primer, la matinada d'un dissabte de maig.

La gran niuada dels passarells estava parella a la inversió que l'ornitòleg d'Alaquàs va soltar.

– Podem dir que es tracta– solia comentar el *Garrofi*, seguint la metàfora del futbol– del fitxatge d'un jugador, del qual esperem que done bons resultats a l'equip.

La qüestió és que el *Garrofi* va tornar dos vegades més, en

córrer els anys. A la primera competició, va passar el tall, encara que el passarell triat no va ser el més indicat per arribar a la tanda final.

I a la tercera, com diu la dita, va la vençuda. Parlem de l'any 2017, a maig de nou.

A 80 anys, ja viudo de Visantica i havent perdut el menut dels seus fills, el *Garrofi* va comboiar també a *Benzina* perquè renovara la seua excursió a l'Andalusia a la cerca d'una cria de passarell, per tal de competir com Déu mana, és a dir, guanyant el Campionat d'Espanya de Pardals Cantors, el 2018, en la modalitat de *Passarell*.

De la cria de passarell, que era la idea inicial que el *Garrofi* tenia, va passar per emportar-se la niuada sencera, a la seua corresponent mitja dotzena d'ous.

Una vegada a la *cassola* del seu poder, al transport, que es dugué ben condicionat, el camí de tornada va desenvolupar-se al compàs d'una tronada de primavera.

Ja en Alaquàs, la niuada dels passarells va córrer del transport a la casa que tenia el *Garrofi* a l'avinguda del País Valencià, en la qual tenia instal·lades sis gàbies, recollides en un gabió, per tal de rebre l'esclat dels naixements.

Després de tres dies a casa, gaudint d'una melodia suau treta de CD, els ous esclataren un per un i els passarells eixien al món. El trencament de la corfa dels ous donà pas a sis cries, cegues i sense cap ploma, totalment indefenses, de família i de lloc. Les àmplies mans del *Garrofi* els va cobrir, proporcionant-los l'adequada calor.

A vegades, mengen baies, però els passarells preferixen llavors de bedoll, salze i pins, sense deixar de costat les llavors de pastos, jónçares, flors silvestres, ranuncles i mostasses.

Durant l'estiu, també mengen una considerable quantitat d'aranyes i insectes.

Però ara, acabats de nàixer, calia empapussar-los. I la millor manera d'empapussar els passarells, llevat els

temps moderns de la xeringa, era a palet, és a dir, tot a base d'alpiste i llavor de cànem, i mixtura triturada amb farina, que feia una pasta blaneta: blaneta i alimentària pasta que era recollida pel *Garrofi* amb un furgadents a la mà dreta per tal d'apropar el *papus* cap la mà esquerra, la qual sostenia el passarell obrint el bec.

Aquesta operació d'amor es repetia unes sis vegades al dia, és a dir, cada hora o hora i mitja, ja que els passarells estan actius pel dia, i dormen a la nit.

Els dies donaren pas a les setmanes i els passarells ja hi havien obert els ulls i tenien consciència d'on estaven i quina música d'acompanyament tenien.

Com acostumava a fer el *Garrofi*, al llarg d'aquell estiu, se'ls emportava en el gabió a primera hora del matí cap el camp de futbol d'Alaquàs, i ficava cada un dels passarells a la seua gàbia enmig de l'herba, cadascuna de les gàbies sobre el seu corresponent pal de suport, a l'altura d'un metre, i separats quatre o cinc metres uns dels altres.

Aleshores, es retirava a l'horitzó, es calava la seua gorra, li botava foc al seu caliquenyo i s'asseia a examinar l'evolució del cant dels passarells.

Així, tots i cada un dels dies, fins celebrar-se el Campionat d'Espanya de Pardals Cantors al maig de l'any següent, 2018, a Lliria.

La mitja dotzena de passarells joves, els seus dots per a cantar d'un extrem i l'altre, la seua reacció sobre l'herba artificial, era avaluada a consciència de *professor d'Universitat* pel *Garrofi*, una i mil vegades.

A mesura avançava el calendari, l'oïda del *Garrofi* es va adornar que no tots els cànctics d'aquells passarells eren igual, de to ni timbre, sinó que cada un tenia la seua peculiaritat, segons cantara al centre de l'escenari, al pal central o a qualsevol suport dels extrems, i devia reorganitzar-los i distribuir-los al seu lloc ideal, igual que va fer *Ben Hur* amb els cavalls abans de la seua triomfal carrera de quadrigues.

Si als matins estaven dedicats a l'assaig general, de posició, dels reflexos del sol en l'herba, perquè n'hi ha passarells que no li senten bé aquests reflexos, de l'hora, de llum ambiental, d'espai obert, de possibles sorolls semblants als quals anaven estar exposats els passarells el dia de la prova final, de colors, en tornar a casa i seguir la dieta alimentària, a les vesprades continuava el *Garrofi*, a més de vigilant la seua dieta, posant-los el CD dels cants a tope en una insonoritzada habitació.

Sovint, la competició es desenvolupa en un camp de futbol, enmig de l'herba i lluny del públic i dels amos dels pardalets, per tal que no els destorben, ni per a mal ni per a bé.

El jutge se situa darrere de tots ells, que en tandes de mitja dotzena, queden exposats a rebre el veredictes després d'haver avaluat els diversos cants.

Això si canten, clar. Perquè més d'una vegada, quan la prova del concurs ja està en marxa, qualsevol passarell, pel motiu que siga: un núvol, que es creua, un soroll inesperat, o senzillament, *que no li rote els ous de cantar*, pot llançar a perdre la participació de l'ornitòleg en quedar-se mut i no dir ni xufa.

– Al poble de sant Miquel de Lliria– va comentar el *Garrofi* amb bona cosa de sorna.

El XXV Campionat d'Espanya de pardals cantors, celebrat l'any del Nostre Senyor de 2018, va tindre lloc al camp de futbol de Lliria.

Aquell matí de maig, les grades estaven plenes. Més que un camp de futbol, allò semblava ser la graderia del Coliseu romà, de clamors i crits.

Crits i clamors que van emmudir en el moment que el jutge d'enjudiciament va xafar el cercle central i va alçar la mà.

La sort estava tirada.

El trofeu amb el qual el *Garrofi* va aconseguir la glòria en vida, impossible que fora d'altra manera, és la copa de guanyador.

La copa és xaparrada, abaldufada, amb la circumferència molt oberta per la banda superior, platejada i lluenta, plena de llum, amb una peanya granada, en la qual, el frontal lluïx la il·lustració d'un vistós passarell i una llegenda:

XXV

Campeonato de España de Pájaros

Cantores, FOCSE.

1º Premio.

Pardillo novel.

Llíria. 27 mayo 2018.

– Vinga, papà– li va dir Fran, el seu fill major, mentre l'envoltava per darrere en una dolça abraçada. Anem a celebrar-ho, com estàs?

– Més content que unes castanyoles.– va contestar el *Garrofi*, amb la seua sorna flegmàtica.

La guinda d'aquell pastís, va ser l'ovípar banquet que, a un restaurant de reconegut prestigi i amb apel·latiu de pardalet, es van brindar, on tots els comensals formaven part de la seua extensa família, de la qual, el senyor Francisco Tàrrega Alfonso, el *Garrofi*, representava ser el patriarca.

1er Premi del XXV Campionat d'Espanya d'Ocells Cantaires